

A találkozás

Úgy elmegyek, meglátjátok,
Soha hírem nem halljátok.

...

Ha elmégy is, járj békével,
Rólam se felejtkezzél el!

Népköltés

PANDURKÉZRE JUTTATÁ NEVE BITORLÓJÁT A BETYÁR! – tudatta 1866 december tizenharmadikai, Luca-napi számában minden nyájas olvasójával a *Horka-vármegyei HÍRLELŐ*. Engedélyes tulajdonosa s egyszemélyben szerkesztője, Petendi Fidél, ki korábban mindig mennydörgő megbotránkozással írt a *hírhedett haramiáról* – a vármegye közbátorságát szavatolni hivatott csendbiztosokat s pandúrjaikat rendre az orruknál fogva vezető kurrentált közellenségről –, ez esetben (s első ízben) a sympathy szavaival tette közzé megváltozott meggyőződését.

Az immár nyolc hosszú hó óta körözött bojnyiknak betyáros tettét koszorús költőnknek, a Szózat szerzőjének igéivel illendő méltatnunk: „Ez jó multság, férfimunka volt!”

Miképpen annak szájrul-szájra terjedvén híre vagyon, Jegenye Pál, e tizenhét esztendő s üldözött tisztára mosandó nevének becsületjét – két nap előtt kalandori vakmeréssel elfogá, s a dévéri kuriának, Szekrényesi-Schreiner Béla földbirtokos úri-lakának úgymond kőhajításnyi közelében kiköté egy réti fához az uporságodi róm. kath. plébános, tisztelendő Hankics Szerafin megrablóját s az uporságodi templom kincseinek csonkítóját, Harkány Dezső 20 esztendő s gedeházi gazdalegényt. A ságodi alantas büntettnek e valódi vétkesét Bellincz tegzei csendbiztos, kit a gonosztévő megfogatásáról a dévéri birtok ura értesíte, a jelzett helyen ott is lelte, s rabul is ejté menten, hogy a tegzei tömlöczbe behurczolván megvallassa. Kihallgatásának közepett a fogoly, kit megpálcázni se kelle, készséggel s teljesen önszántából gyóná ki, hogy a hajlott korú ságodi papot valósággal kifosztotta volt, s egy füst alatt azt is beismeré, hogy olyan látszódást vala óhajtása a közvélekedésbe beojtani, miszerint ama általa elkövetett förtelmes tettet kirekesztőleg a kurrentált Jegenye cselekedhette. A teg-

zei szolgabírónak hivatalában elmondá még töredelmes szókkal utóbb, hogy az elrablott két templomi kelyhet a horka-zekényi szegkövács cigányoknak, nevezetesen Oláh „Sutyi” Mátyás vajdájoknak adá a kezére, hogy olvassandja egészbe, tehát egy öntecscsé ama két kegy-tárgyat, hogy eképpen majdan Uporváron a fő utcán, Trost Menyhért ötvös mesternél pénzzé tenni leendjen módjában. Mind ezeket hallván, Bellincs Gáspár csendbiztos nem késlekedett rányargalni a horka-zekényi cigány vajdára s a putrikra, hol egy pandúr „Sutyi” Mátyás rossz kalyibája mögött szemesen föllelé is a két szent kelyhet, melyek ottan rejlének a hóba beásvák.

Mind ez után már csak két kérdés maradt, a melyekre azonban válasz adandó! Elsődleg: kinek és kiknek segedelmével nyomozá ki a bujdokló bojnyik alig három nap alatt a valóságos vétkest? Másodlag: ha ügyesb a mi hét járásunk valahány pandúrjainál, nem kéne-e méltó kegyelemmel fölkérendeni: ő űzze – a közjó üdvére! – jövőben e vármegye tolvajait, rablóit s gyilkosait?

Aznap a vármegyeházán vajthai Pekry Péter alispán déltájt vette kezébe a hírlapot. Unott arccal, de legott végigböngészte a cikket.

– Prepotens, pimasz és orcátlan skribler e sanda Petendi Fidél. – Szigorúsággal ráncolta szemöldökeit. – De ha pártatlan s elfogulatlan fontolgatjuk a dolgot, megvallhatni, hogy egy verzátus lapszerkesztő föltétlen vét maga ellen, hogyha ilyenkor nem szúr egyet a tisztü ügyészen. – Rásimította a dús bajuszára hatalmas tenyerét, mintha csak ásítását leplezné, ki ne leshesse az íróasztala mellett egyre feszengető fiatal kancellista, hogy elmosolyogta magát. – Csendbiztosaink úgyszintén káromkodnak, nem kétséges, de ugyan nem szolgáltak-e rá ők is a hírlapi gúnyfullánkra?

Arról már nem adott hírt a megyeszék újságja – senki se súgta fülébe Petendi Fidélnak –, hogy palánczi Kemény Antal megyei fiskus sietősen, tisztü huszár útján elküldött írásos idézéssel színe elé rendelte a dévéri Kaán-uradalom új birtokosát, Szekrényesi-Schreiner Bélát, aki – minthogy ügyis naponta behajtott Pekry Piroskát látni Uporvárra – szakított kis időt, hogy eleget tegyen a hivatalos, sőt csaknem erélyes szövegű „meghívásnak”.

– Uramöcsémnek – pattogott föl a nála fejjele magasabb agrárius inzsellérre a vármegye tömzsi ügyésze – lehetése volt rá, hogy egyetlen kurjantásával tucatnyi cselédet, bérest és másféle kenyérpusztító csödütsen maga köré! Kötelessége lett volna önnek, hogy megtegye ezt, és körbe kapassa s földre tepertesse a beste betyárt, majd gúzs-